

IZLAZI SVAKE
— SUBOTE. —
Pretplata
5.5 Din. mjesečno.
Tromjesečno
Din 15.-
Oglasi
po cijeniku.
Ček. rač.: 37.202

PRIMORSKA RIJEČ

UREDNIŠTVO I
UPRAVA
lista nalaze se u
općinskoj zgradi
(bivša kuća
Maltiazzi) II. kat.
Telefon
interurban br. 47

Broj 19.

Šibenik, subota 28. studenoga 1931.

Godina I.

Jedno kulturno pitanje Šibenika

Među velikim brojem raznovrsnih škola, koje danas postoje u svijetu i koje imaju cilj, da svaka na svom polju izvrši svoj određeni zadatak, bezuvjetno prvo i najglavnije mjesto zauzimalju učiteljske škole, jer možda nitko nije kadar kao one da u tolikoj mjeri utječu na odgoj i kulturni razvitak jednog naroda. One stvaraju i šalju u svijet na hiljade onih požrtvovanih javnih trudbenika, koje nazivljemo učiteljima i koji čitav svoj život posvećuju samo jednom jedinom cilju, a taj je: kulturno podizanje širokih narodnih slojeva, čija volja odlučuje sudbinom država i čitavog svijeta. O načinu kako će oni ispuniti svoj određeni cilj, ovisiće i budućni život pojedinih naroda.

Budu li oni dorasli vremenu, u kojem žive i budu li oni znali da odgoju novih generacija odrede pravi put i pozitivan pravac, narodi će moći da mirno i spokojno očekuju svoju budućnost; ne bude li tako, onda zlo: po narode i po njihovu budućnost!

Uočivši ovako veliku važnost učiteljskih škola, razumljivo je, da svakom gradu može da bude samo na ponos, ako u njegovoj sredini postoji takova ustanova i ako on može da doprinese svoj dio njezinom napretku i procvatu.

Ovo isto vrijedi i za Šibenik, koji je 1922. godine dobio učiteljsku školu i koji joj je kroz ovo vrijeme poklanjao uvijek svu svoju pažnju. Mijenjale su se razne općinske uprave, razilazila su se mišljenja gradana u gotovo svim ostalim pitanjima, ali kada se je radilo o interesima šibenske preparandije, našli su se uvijek svi na istoj liniji. Ovo treba posebno naglasiti da se vidi, koliko Šibenčanima leži na srcu ova važna prosvjetna ustanova.

Osvrnuvši se dakle uglavnom na kulturnu važnost ove škole, moramo naglasiti, da ovakova usta-

nova ima i svoju posebnu ekonomsku važnost. Pogledajmo za čas na statističke podatke naše učiteljske škole i odmah ćemo se uvjeriti o istinosti ove tvrdnje. Dakle od godine 1922. do danas pohađala su ovu školu 1953 učenika, (od kojih je iz Šibenika bilo 923 a iz drugih mjesta 1030. Ovi posljednji su živjeli po nekoliko godina u našem gradu i trošili su prilične sume za svoje uzdržavanje. Od toga je imalo najveću korist baš šibensko građanstvo i po tome se vidi da ova škola donosi sredini, u kojoj postoji, također i znatnu ekonomsku korist. Osim toga, ovi brojni đaci, koji su za Šibenik predstavljali veći dio mlade inteligencije, sačinjavali su srž i osovinu naših kulturnih i nacionalnih društava te su u tom pravcu doprinosili razvitku društvenog života u svim pravcima.

Izneseni razlozi diktirali su nam da napisemo ovo nekoliko riječi povodom sve češćih glasila, da će šibenska preparandija biti premještena u neko drugo mjesto. Teško je vjerovali, da će do toga doći. Ali za svaki slučaj moramo već sada naglasiti, da će se čitav Šibenik naći u tom času na okupu da brani pravo na očuvanje ove škole, čiju smo kulturnu i ekonomsku važnost već istakli. I Šibenik će imati bezbroj razloga, da dokaže to svoje pravo i da istakne prednosti svoga grada za kulturni odgoj mladih učitelja, za sačuvanje njihova zdravlja i mogućnosti, koje on pruža za napredak i procvat ove važne kulturne ustanove. Teško će pak biti oduprijeti se tim razlozima i dokazati, da je pametnije i korisnije poslati učenike i nastavnike u močvarne i malarične krajeve, daleko od svijeta i ljudi, mjesto da ih se zadrži u našem gradu, koji im pruža zdravlje, širok kulturni horizont i mogućnost, da pred velebnim spomenicima starodrevne kulture i civilizacije dadu poleta snazi svoga uma i duha!

Ljetni vozni red Jadranske Plovidbe

Prema izvještaju podnesenom od Dr. Ilije Depota, zastupatelja šibenske općine na nekadašnjoj anketi za uređenje voznih redova kod pomorske direkcije u Splitu, Šibenik se ne može nadati temeljitom poboljšanju u redu parobrodarskih pruga, najviše kakvoj sitnoj promjeni, koju će uprava Jadranske plovidbe dobiti, da se ne reče, da za Šibenik nije bilo ništa učinjeno.

Najglavnije pitanje, ono brzih parobrodarskih pruga, izgleda ostat će netaknuto. Općoj želji učesnika na svim saobraćajnim anketama da brzi parobrodi iz Sušaka imaju odlaziti oko 9 sati jutrom, ne će biti udovoljeno. Ti su odlasci u vezi sa dolascima brzih vozova iz Beograda, Zagreba, Pešte, Beča i Praga, a uprava Jadranske plovidbe ne će da putnici na Sušaku čekaju, već da ravno iz vagona uđu u parobrod. Jadranska će plovidba biti primorana da promijeni itinerar svojih brzih pruga jedino, kad se izmijeni red voznje brzih srednjoevropskih vlakova.

Ovako, kako ostaje, ne biva pogođen sam Šibenik, već i Kotor i Boka Kotorska. I tamo brzi parobrodi dolaze i odlaze samo u crnoj noći, a putnici, koji žele da vide ljepote naše Dalmacije, lišeni su užitka da promatraju dva naša najljepša fjorda, šibenski a nadalje onaj Bokokotorski.

Kad bi se htjelo, moglo bi se doći u susret skromnoj želji Šibenika, da brzi parobrodi, barem na povratku prispiju u Šibenik za jedan sat ranije, u 23 sata mjesto na ponoći. Ovo je sitnica, ali za turističku publiku ima ipak svoju vrijednost, jer ta publika, još budna, može da promatra jedinstveno lijep prizor u-

laska u šibensku luku po noći, može da se iskrca i sudjeluje ljetnom gradskom životu, koji je u ono doba godine, pred našom lijepom kafanom Krkom, prilično bujan i napokon, putnici bi mogli da, u jedan sat i po pristanka, obađu najglavnije po gradu, koji je lijepo rasvijetljen, a nada sve, da se dive čarobno rasvijetljenom trgu sv. Jakova i velebnoj katedrali, za čiju je rasvjetu, nutarnju i vanjsku, naša općina, pred kratko vrijeme, doprinijela osjetljive novčane žrtve, a na poticaj turističkog referenta na ministarstvu trgovine i industrije g. Dr. Žžeka.

Za turističku liniju broj 6, koju vrši parobrod „Ljubljana“, prije „Salona“, predstavnik Šibenika na rečenoj anketi živo se zauzeo. I tu se ne radi nego o malenkosti u kojoj uprava Jadranske, ne znam zašto, teško popušta. Zahtjev naš je, da taj parobrod, koji je specijalno turistički, stoji u Šibeniku puna 4 sata, od 6 do 10, a ne od 6 do 9 kako je uprava Plovidbe odredila. Bila bi dostatna i tri sata pristanka u Šibeniku, kad parobrod ne bi prispijevao u 6 sati jutrom, kad svi putnici još spavaju, a dižu se tek oko 8, da do 9 sati na brzu ruku pogledaju samo katedralu i onda isčežnu. Nama je do toga, da stranci pođu na vodopad Krke, da se neki okupaju na Jadriji, da uzađu na vidilicu Šubićevac, a to se sve jedino može, kad oni unapred znadu da za to imaju puna 4 sata vremena, da ih automobili čekaju spremni pred ladom za izlet na Krku odnosno Šubićevac, i da je na obali motor ili parobrod spreman također za posjet kupalištu Jadrije.

Za lokalne parobrodice bila je izražena želja, da

Kolinska
PRAVA
Kolinska
CIKORIJA
UKUSNA I ZDRAVA
je
KOLINSKA KAVA

im svakidašnji polazak bude po sata kasnije, u 13 1/2 mjesto u 13, da naši otočani mogu, dok su god dućani otvoreni, namiriti svoje potrebe do jednog sata popodne, a onda im ostaje još po sata vremena za nabavu vozne karte i za ukrcanje, što inače moraju obavljati sve na vrat na nos.

Za ostale želje Šibenika, malo je nade da će biti udovoljeno. Pitalo se uspostavljanje pruge Šibenik-Rab, pristojnije uređenje saobraćaja sa Pagom, sa obrovačkim konalom i sa Obrovcom, ticanje Šibenika po parobrodima levantinskih linija, ograničenje krcanja volova i ovaca na putničkim parobrodima za Trst i Veneciju i t. d. Sve je bilo primljeno na znanje i za-bilježeno uz rezervu, da će se stvar proučiti, te uz najbolju volju, izaći u susret željama svijetu, u koliko bude u skladu sa interesima Plovidbe. Lijepo riječi.

Ličnost, koja je na anketi pokazala najviše pravog i iskrenog interesa za Šibenik, bio je sam predsjednik ankete, direktor pomorskog saobraćaja gospodin Budislav Stipanović. Još prošlih godina, i više puta, znao je on da svoj moćni utpliv ulazi u korist saobraćaja šibenske luke; nama je to poznato i za to smo mu zahvalni. Nadamo se, da će on i ovog puta prama svojoj uvidavnosti i pravednosti, založiti se, da željama Šibenika bude udovoljeno. mj.

Još jedan primjer za tvrdokorne

U posljednje vrijeme, skoro jednodušno, talijanska štampa upotrebljuje ispadak naših parlamentarnih izbora kao dokaz za talijanstvo Dalmacije. Talijanske naime novine tvrde, da je ono pučanstvo Dalmacije, koje je apstiniralo od izbora, to činilo zato što se osjeća talijanskim. Jasno je, da ove lijepe vijesti talijanskih novinara ne trebaju komentara, ali ipak vrijedno ih je spomenuti, neka neki naši „opozicioneri“ imaju pred očima još jedan primjer, da se uvjere, kome su na ruku išli, kada su propustili da pristupe izborima i da glasuju.

**Vatrogasna stanica u Šibeniku
ima telefon broj 107**

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

Naoružavanje zadarske granice.

Zadar, 24. XI. Talijanska vojska još uvijek ne prestaje utvrđivanjem zadarske granice. Na „Pločama“, dva kilometra dalje od sela Crnoga, zidaju se jaka topovska utvrđenja i već su dovukli na položaje dalekometne topove, merzere i kontraavionske baterije. M. I.

Narodni poslanik Antunović zahvaljuje biračima na povjerenju

Zemunik, 23. XI. Narodni poslanik g. Antunović, koji je bio izabran velikom većinom glasova u blogradskom srezu, održao je ovdje javni zbor, na kojem se je zahvalio biračima na ukazanom mu povjerenju. Obetao je, da će sve svoje sile uložiti za napredak i boljitak svih mjesta u našem srezu. M. I.

Prva pomoć države sirotinji u Zemunik

Zemunik, 23. XI. Ovih dana stići će u Zemunik dva vagona kukuruza kao prva pomoć države siromašnom seljačkom svijetu, postradalom od ovogodišnje suše. Ukazana pomoć, i ako neće potpuno ublažiti strašnu bijedu u ovim krajevima, ipak će bar za kratko vrijeme omogućiti prehranu pučanstva. Vjerujemo, da će kr. vlada nastaviti započetu akciju na ukazivanju pomoći ovdašnjem narodu, koja mu je danas potrebna više nego ikada. M. I.

Akcija za napredak zadrugarstva u Novigradu.

Novigrad, 24. XI. U nedjelju je održana izvanredna glavna skupština Seoske Blagajne u Novigradu. Odaziv članstva bio je dosta dobar, ali ipak ne toliko, koliki se je očekivao radi važnosti ove skupštine. Jedina točka dnevnog reda bilo je odobrenje predloga uprave za stupanje Blagajne u centralu Potrošačkih Zadruga. Nakon kraćeg raspravljanja, zaključeno je, da se ovaj predlog prihvati i da se povodom toga izmijene dosadašnja pravila Blagajne. Svi su skupštinari jednodušno isticali korist od ovog zaključka, naglašujući, da će Seoska Blagajna poslije stupanja u Savez Potrošačkih Zadruga razviti jače i korisnije djelovanje.

Naša seoska Blagajna svojevremeno je stupila i u Savez Vinarskih Zadruga, te se je od takovog uzajamnog rada pokazala osjetljiva korist. Ove godine je Blagajna stupila u jači dolir sa spomenutim savezom i poslala mu uzorke vina svojih članova. Ovo je jedini način, da se nađu strani trgovci, koji bi kupili bar jedan dio našeg vina, jer inače o prodaji u samom mjestu nemože da bude govora, kada vanjskih kupaca još nismo ni vidjeli. Ako se pak ne uspije niti preko centrale vinarskih zadruga, da se proda ovogodišnje vino, biće vrlo slabo za ovdašnji seljački svijet, jer drugih proizvoda i nema, da bi ih unovčio, a trgovci mu ništa više ne davaju na kredit. M. I.

Potreba izgradnje kraćeg puta Novigrad-Benkovac

Novigrad 24. XI. Već od davnine osjeća se živa potreba, da se stara cesta Novigrad-Benkovac skraći za nekoliko kilometara, što bi našem mjestu donijelo znatnu korist, jer bi dobilo mnogo kraću vezu sa svim varošima sjeverne Dalmacije, a osobito sa Benkovcom i Šibenikom, Ovo bi se dalo izvesti, kada bi se u dužini od 4 km nadostavio jedan dio ceste kroz „Dragu“ i kada bi se u „Pridragi“ sagradio novi kraći put preko Zupčičevih kuća, jer tada više ne bi trebalo ići onim mnogobrojnim serpentinama. Trošak za ove radove ne bi bio velik, dok bi korist za pučanstvo bila stostruka. Molimo nadležne faktore, da uoče ovu va-

žnu potrebu Novigrada i da porade za njezino što skorije oživotvorenje. M. I.

Krstarenje tajanstvene lađe

Obrovac, 24. XI. Neki tajanstveni motorni brod, pepeljasto obojen, bez imena i zastave, doplovio je u novigradski zaljev i uputio se prema Obrovcu ali se je na ušću Zrmanje zaustavio i usidrio. Ribari, koji su se nalazili u neposrednoj blizini, čuli su lupu motora sve do tri sata u noći, kada se je motor povratio natrag. Na upit ribara, što tu rade, mornari sa tajanstvene lađe odgovorili su, da idu za Obrovac, ali ipak to nisu učinili. Interesantno je spomenuti, da se ovaj isti motor često viđa u Zadru, te radi toga i njegovom dolasku u naše vode treba posvetiti posebnu pažnju. M. I.

Priopćeno +)

MURTER, dne 24. XI. 1931.

Ugl. Uredništvu „Primorska Riječ“ Šibenik.

Cijenjeni gosp. uredniče! Najljepše Vas umoljavamo, da na našu vlastitu odgovornost za sadržaj, a u interesu općenitosti i cjeline koju mi predstavljamo, uvrstite u Vaš ugl. list slijedeće:

U dnevniku „Jadranska Pošta“ od 21. studenoga 1931. br. 271. a pod naslovom „U izbornoj agitaciji kroz šibenski srez (piše Manfred Makale)“, izašla je jedna bezprimjerna imfamijska i to baš u pasusu o uljarskim zadrugama s riječima: „Ona u MURTERU sa dobrim preduslovima rada, sa onako izvanrednom kakvoćom ulja, morala je likvidirati, a naprave je kupilo jedno privatno poduzeće.“

U koliko se tiče samog g. Manfreda Makale, mi se njime ni njegovim ishitrenim navodima ne bismo pred javnošću uopće bavili, te ćemo mu pred sudom dati prilike da se izjasni o svojim tvrdnjama. Nego, kako su njegovi navodi predani javnosti, a s time bi mi mogli imati momentane i nedogledne štete, te radi obavještenja te javnosti moramo istaknuti slijedeće:

Uljarska zadruga u Murteru najveća je svoje vrste u državi a kao tvornica maslinovog ulja, može se staviti u prvi red uljarna i u stranim državama. Ista je ponos i dika cijelog sela Murtera, koju su nam namrla naši predci od kojih su mnogi i danas živi, i koji u ovim teškim vremenima općenite krize samopregorom ljubomorno čuvaju. Mi smo ponosni na nju, jer je materijalni dokaz visoke svijesti naše murterske. No radi obavještenja iste javnosti, postaviti ćemo samo nekoliko upita.

Odakle javnom radniku, publicisti, uredniku i t.d. kuraže za navedenu infamiju? Zar su novine za to da ovakvim načinom ruše zadrugu i zadrugarstvo, taj jedini spas u svijetu prodrmanog socijalnog poretka? Zar se nada isti odobrenju od one sredine u kojoj živi? Zar se nada valjda, da će njegova „Jadranska Pošta“ dulje živiti, nego naša Uljarska Zadruga, kojoj je on u spomenutom članku ispjevao opijelo?

Neka zapamti isti da se zakvaćio čitavim selom Murterom i neka upamti, da su se stari ljudi od Susaka do Kotora kleli vjerom murterskom, što će mu činiti naša briga — njegova nevolja.

ULJARSKA ZADRUGA U MURTERU

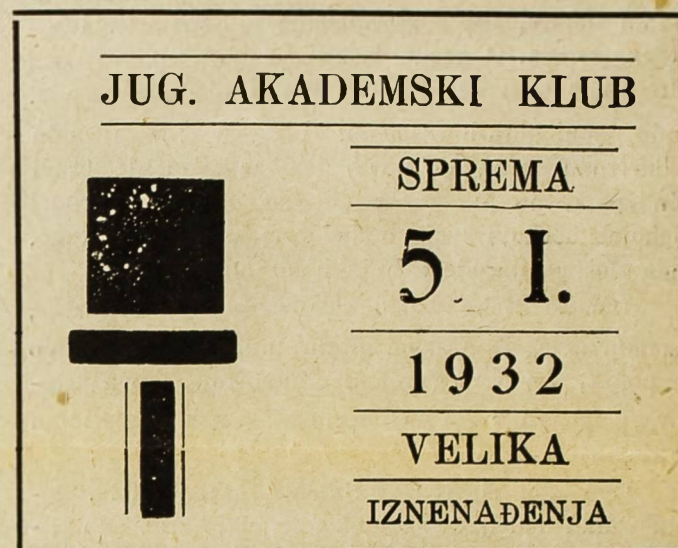
uknjižena na ograničeno jamčenje.

(slijede potpisi).

*) Za sadržaj pod ovim naslovom uredništvo ne odgovara.

zumaciji, tako da se na prvi pogled mora opaziti zadak prama prošlim godinama. Uzrok je tome razvidan, pa ga radi toga i iznašamo. U Ljubljani je u godini 1929. bio uveden porez na posjećivanje lokala i to poslije stanovitog sata jedan dinar po osobi, kojeg je plaćao gost. Od početka god. 1930., taj se porez ne odmjeruje više po osobi, nego po kvantu istočenog vina i to nerazmjerno visoko, a što je glavno, taj porez ne plaća više gost, nego gostioničar. Vrijedno je istaknuti, da ovaj porez plaćaju samo oni gostioničari, koji toče vino, jer se na pivo ovaj porez ne plaća. Jasno je dakle, da su baš dalmatinski gostioničari oni, koji su najjače pogođeni ovom novom poreskom mjerom, jer oni isključivo toče vino. Istodobno se mora istaknuti, da se kod primjene ovog poreza protežiraju istovrsni slovenski obrtnici, dok se Dalmatince strogo i bezrazložno opterećuje. Sve to dovađa do prirodne posljedice, da se cijene našem dalmatinskom vinu moraju povisiti, što sasama logično suzuje njegovu prođu, jer konzument ide u slovenska vinotočja ili u pivare.

Iznašamo ovu okolnost, kao jednu od onih brojnih mjera koje se nepametno primjenjuju i koje bi trebalo čim prije ukloniti, jer uzrokovati, barem u neznatnoj mjeri, pojačanje krize našeg dalmatinskog vinara, znači bacati ga sve više natrag, dok ne spadne na prosjački štap. Ovo ističemo u želji, neka nadležni porade, da se ove nove i osjelljive mjere čim prije uklone, jer najviše zaštite trebaju baš oni kojima je teško.

SPORT

Glavna godišnja skupština P. S. K. „KRKA“

U nedjelju dne 20. decembra tg., održati će se glavna godišnja skupština naše „Krke“ u salonu hotela Krka. Na dnevnom se redu među ostalim nalazi važna tačka, a to je pitanje povratka kluba u Savez. Budućie ovo pitanje stupilo u završni stadij, jer su svi preduvjeti za povratak u Savez ispunjeni, možemo sa sigurnošću iščekivati jednoglasan zaključak skupštine u tom pravcu. A poslije toga, ne možemo drugo našoj „Krki“ da zaželimo, nego složan rad i dobru sreću.

Iseljivanje u strane zemlje

Prema službenim podacima, iselilo se iz naše zemlje u III. tromjesečju ove godine:

I. za prekomorske zemlje 1262 lica prema 3210 lica u istom razdoblju prošle godine. Po zanimanju je bilo 268 zemljoradnika, 295 kvalifikovanih i 288 nekvalifikovanih radnika, 162 pripadnika slobodne profesije i 249 članova obitelji, koji ne privređuju. Najviše je otišlo u U.S.A. i to 910 lica prema 1671 u istom tromjesečju prošle godine, zatim u Kanadu 138 (397), Argentinu 111 (822), Uruguaj 44 (123), Australiju 30 (49), Brazil 5 (55) itd. Svega se vratilo iz prekomorskih zemalja u III. tromjesečju 2147 prema 2100 u istom razdoblju prošle godine.

II. u evropske zemlje pošlo je na zaradu u ovom tromjesečju 1859 lica prema 5456 lica u istom razdoblju prošle godine. Za Francusku je pošlo 1056 lica prema 3630 lica u istom tromjesečju prošle godine, za evropsku Tursku 248 (678), Grčku 202 (168), Rumunjsku 116 (264), Albaniju 58 (226), Čehoslovačku 34 (75), Austriju 30 (115), Njemačku 25 (32), Italiju 17 (34), Holandiju 7 (45) itd. U ovom tromjesečju iselilo se je u evropske zemlje za 66% manje nego u istom razdoblju prošle godine.

NEPOTREBNE MJERE, KOJE POJAČAVAJU VINSKU KRIZU DALMATINSKOG TEŽAKA

Svrhu je u današnje vrijeme govoriti o uzrocima koji su doveli našeg težaka do teške ekonomske krize. Svatko već dobro zna, da život i egzistencija našeg težaka ovisi skoro isključivo o mogućnosti plasiranja njegova jedinog produkta, a to je vino. Barem za naš uži kraj, ekonomska kriza težaka poklapa se potpuno sa pojmom vinske krize, te ako hoćemo poboljšati tu krizu, moramo u prvom redu tražiti ublaženje ili uklanjanje uzroka, koji dovedoše do vinske krize. Doduše teško je danas i dokučiti, a kamo li ukloniti sve te uzroke, ali ipak ima stanovitih okolnosti, za koje možemo sa stalnošću ustvrditi da sačinjavaju jedan od uzroka koji potenciraju današnje teško stanje našeg težaka osobito u pogledu

plasiranja ovog njegova jedinog proizvoda. Znamo svi vrlo dobro, da su pijace našem vinu sužene na minimum i da cijene vinu ovisu isključivo o većoj ili manjoj njegovoj prođi. Ako dakle postoje stanovite mjere, koje imaju sa prirodnu posljedicu umanjene konzuma i prođe našem vinu, jasno je da su one jedan od uzročnika današnje vinske krize, dakle i opće ekonomske krize našega težaka. Jedan takav uzrok i u posljednje vrijeme se skoro neopazeno pojavio. Poznato je naime, da je dalmatinski težak, a osobito pak šibenski, svoje vino dobrim dijelom plasira preko radnja i vinotočja po našim većim gradovima u unutrašnjosti zemlje, kao što su Zagreb, Ljubljana itd. Naročito Šibenčani imaju trajne vinske radnje u Ljubljani, preko kojih se godišnje konsumira oko 70 do 80 vagona šibenskog vina. No u posljednje vrijeme opaža se konstantan pad u ovoj kon-

Šibenska kronika

Proglas šibenske općine za Dan Ujedinjenja

Šibenik, dne 28. XI. 1931.

Gradjani! Ujedinjeni naš jugoslovenski narod, slavi dne 1. Prosinca, trinaestu obljetnicu svog velikog dana, u koji mu se je ispunio san vijekova; kad je Pravda, koja mu je dotle bila mnogo dužna, udarivši krutom šakom na vrata njegovih tlačitelja i tirjana, otkupila svoj dug slobodom napaćenog jugoslovenskog roda, povezavši čitav narod od snježnoga Triglava do pitomog Vardara, snažnim i neslomljivim obručom jedinstva, na strah dušmanima, na radost Slavljanima, na ponos i utjehu djece — mile i drage majke Jugoslavije!

Historija je tada, uz djelo Pravde, unijela u svoje besmrtnne liste, i veličinu naše duše, koja je znala kroz vjekove da trpi i čeka; unijela je i toplinu našega srca, koje je znalo, krvareći kroz stoljeća, da o zudjenoj slobodi pjesme pjeva i u amanet ih potomstvu ostavlja! Svu krv plamenu naših narodnih junaka, za slobodu i jedinstvo prolitu; sve neizrecive muke i patnje naših velikih mrtvih, za sveti narodni Ideal, podnešene; sva divna stremljenja naših umnika i boraca, tamo od pogibije Kosovske, od vijeka vijeku dodavana — Historija je dne 1. Prosinca 1918., vječnosti predala na udivljenje!

GRADJANI! OPĆINARI!

Slaveći veliki god svoj, narod naš, kao i čitav svijet, mōri teška mōra ekonomskih jada i nevolja. Unakrsna ratna vatra svijetova, koja je pune četiri godine, nazapamćenom snagom, plamsala, ostavila je mnogo dima kod svatije kuće pa i naše. Ali: NAMUCI SE POZNAJU JUNACI — I U KLANCU SVILENI BARJACI! Ekonomski jadikovci klanici, kroz koje prolazi Evropa, kao i druge preookeanske zemlje, neka nas ne zaplaše, nego u ljubavi pram Državi učvrste i u jedinstvu još većma sjedine, jer ćemo se samo na taj način domoći onih spasonosnih staza i puteva, koji će nas dovesti do blagostanja na domu i mira u svijetu.

ŠIBENČANI!

Povezani jedinstvom duša, puni pouzdanja u Vrhovnog Kormilara narodnog broda našega, Kralja — Ujedinitelja: proslavimo trinaestu obljetnicu svoga ujedinjenja! Vijerni slavim tradicijama svog ljubljenog grada, koje su Šibenik izdigle na zamjernu visinu otadžbeništva i rodoljublja, pokažimo se dostojnim sinovima dičnih predja, koji su zborom i tvorom, perom i mišicom narodno ujedinjenje doživljali i njemu čitav svoj život, darivali i posvećivali! Probudimo u hladnim grobovima naše velike mrtve i pokažimo da smo — koljeno im! Zavihorimo 1. Prosinca, državnim zastavama, sa kuća i trgova, sa mora i gora, i kličimo što nam grlo daje:

**SLAVA VELIKIM NAŠIM MRTVIMA,
KOJI SU KRVlju SVOJOM NARODNO UJEDINJENJE PRIPREMILI!**

**DA ŽIVI JUNAČKI KRALJ-UJEDINITELJ,
ALEKSANDAR I. KARADJORDJEVIĆ!
DA ŽIVI PREJASNI KARADJORDJEV DOM!
DA ŽIVI JUGOSLAVIJA!**

Od Općinskog Upraviteljstva:

Načelnik: Dr. Vinko Smolčić v. r.

Prisjednici: Dir. Marko Jezina v. r. — Mate Karadžole v. r. — Vlade Kulić v. r. — Dr. Mile Iljadica v. r. — Pio Terzanović v. r. Niko Belamarić v. r.

Belgijska svečanost. Jučer je Belgijski Konzulat u Šibeniku proslavio imendan Nj. V. Kralja Belgije. Od 11 do 13 sati slijedilo je primanje uzvanika u otmenim konzularnim prostorijama. Tu su bili prisutni izaslanici svih vlasti i javnih ustanova u gradu, predstavnici naše kopnene vojske i mornarice te veliki broj najuglednijih šibenskih građana. Nakon čestitanja, belgijski konzul g. Josip Jadronja i njegova lju-bežljiva i uvažena gospođa počastili su uzvanike vermouth-om d' honneur. Nakon toga uzvanici su se upisali u spomen - knjigu.

Zgrada belgijskog konzula bila je sinoć i preksinoć raskošno rasvijetljena električnim sijalicama u počast ovog praznika.

Proslava 1. decembra u Sokolskom Društvu. Šibensko Sokolsko Društvo proslaviće na 1 decembra najveći narodni i sokolski praznik na uspomenu historijskog dana Ujedinjenja. U ponedjeljak na večer sokolska glazba prirediće ophod gradom. U utorak ujutro obaviće se pomen palim borecima za Oslobođenje i Ujedinjenje i svečana zakletva novih članova. Nakon blagodarenja u crkvama slijediće društvena slava u sokolskim prostorijama na Poljani. Na večer biće priređena svečana sokolska akademija u Kazalištu. Proslav će održati prof. Batinica a zatim će slijediti razne točke programa. Osim sokolskih vježba izvešće se drama „Povratak“ od Tucića.

Zahvala Narodne Ženske Zadruga našim akademičarima. Od uprave Narodne Ženske Zadruga u Šibeniku primamo slijedeće:

Akademski Klub u Šibeniku priredio je prošle subote zabavu u G. H. „Kika“. Svrha joj je bila prikupljanje sredstava za pomoć oskudnima. Sav je čisti prihod bio predan Narodnoj Ženskoj Zadruzi u Šibeniku, da ga upotrebi za stvar, za koju je bio i prikupljen. Ovaj gest Akademskog Kluba zaslužuje najveću pohvalu i puno priznanje. On dokazuje da i naš mladi svijet ozbiljno shvaća današnje teške prilike u svijetu, te da i on hoće da sudjeluje u općoj akciji za pripomoć sirotinji, šta više da u tome i prednjači.

Narodna Ženska Zadruga izriče ovim putem Akademskom Klubu svoju osobitu zahvalnost, koliko u vlastito ime, toliko i u ime onih, kojima će pružena pripomoć doprinjeti olakšanju njihova života. Narodna Ženska Zadruga želi da ovaj vanredan primjer Akademskog Kluba bude uzorom svima, i društvima i pojedincima. Oni će svi imati skoro prilike da i sa svoje strane pokažu ozbiljnost shvaćanja današnjih općih teških prilika, te da sirotinji pruže svoj dio. Ponovna osobita hvala i puno priznanje našem Akademskom Klubu od strane Narodne Ženske Zadruga u Šibeniku.

35. godišnji jubilej osnovne škole u Mandalini. U srijedu 25. ov. mj. navršilo se je ravnih 35 godina od dana, kada je na svečani način bila otvorena osnovna škola u Mandalini. Tada ju je otvorio današnji upravitelj škole naduč. g. Ante Vlahović, koji je punih 35 godina bez prekida vršio na tom mjestu svoju samoprijegornu i plemenitu dužnost.

Prekinut rad u Kazališnom društvu. Kako doznajemo, Šibensko Kazališno Društvo prekinulo je započetim probama, jer, kako se govori, nije moglo naći u gradu nijednu diletanticu, koja bi igrala glavnu ulogu u najavljenom komediji „Topaze“. Tako je obustavilo svoj rad i ovo nekoć agilno i požrtvorno društvo, u koje su se polagale tolike nade!

Novi općinski liječnik. Ovih dana je preuzeo dužnost drugi općinski liječnik Dr. Grgo Krahotkin, koji će stalno stanovati u Primoštenu. Odobrena mu je mjesečna plata od 3000 Din.

Šibenik se i dalje zapostavlja!

Nedavno su neke naše novine donijele vijest, da je ministarstvo financija odobrilo potrebite kredite za gradnju slobodnih carinskih skladišta u Susaku, Splitu i Dubrovniku. U prvi mah, da pravo kažemo, nismo povjerovali u te vijesti, jer nam je izgledalo nemoguće, da će i u tom, toli važnom pitanju biti mimoiđen Šibenik. Držali smo, da je sve to tek projekt, koji će se kasnije nadopuniti i imenom našega grada. Nažalost, moramo priznati, da smo se gorko razočarali i prevarili, jer to nije bio samo projekt, nego definitivna odluka, koja će se kroz najkraće vrijeme provesti u život. Sve su pripreme već dovršene i 24. ov. mj. održana je kod splitske općine javna licitacija za gradnju slobodnih carinskih skladišta na gatu sv. Dujma u Splitu. Predračunska suma je iznosila 5 miliona i 700 hiljada dinara.

Što da kažemo na ovo? Što bi još mogli učiniti, da prosvjedujemo protiv besprekidnog zapostavljanja interesa Šibenika? Može li nam netko odgovoriti, zašto se je naš grad mimoišao u ovako zamašitoj odluci? Zar Šibenik nema ista prava kao i ostali naši gradovi na primorju? Dokle će ići ovako i tko će nadoknaditi štetu učinjenu našem gradu?

Možda nam se nikada neće odgovoriti na ova pitanja, možda će se i u ovom slučaju preći preko svih naših prosvjeda, a da nikoga za to ne zaboli glava! Neka bude i tako! Ali prije nego predemo preko te činjenice, želimo da naglasimo samo jedno a to je: **DA ŠIBENIK NIJE TO ZASLUŽIO!** Nije zaslužio takovo zapostavljanje ni po svojoj slavnoj prošlosti, ni po svojoj današnjoj nacionalnoj svijesti, ni po svom jedinstvenom prirodnom položaju, koji on zauzima. Jer možda nijedan drugi grad na našem primorju nema jače, stvarnije i solidnije preduvjete za napredak i razvitak, a ipak mu se ne dopušta ni jedan korak unapred ili da se još bolje, izjasnimo, sve se čini, da ide sve više i više unatrag i tko zna dokle će tako ići. Slučaj sa slobodnim carinjskim skladištima još je jedan nepobitni dokaz za ovu našu tvrdnju i daje nam puno pravo, da ovako govorimo i pišemo, duboko uvjereni, da iznosimo samo živu istinu!

Šibeniče, Šibeniče, zašto tako propadaš i gdje su tvoji razvikani sinovi, da ti pomognu! Hoće li se oni ikada pomiriti i sjediniti, da reknu za te odlučnu riječ u odlučnom času!?

Tonfilm

Ton-Kino „Tesla“

Nedjelja i slijedećih dana:

grandiozno 100%, ton djelo, na njem. jez.:

Noći na Bosporu

po popularnom romanu francuskog romancijera CLAUDE FARRÈRE-a „Onaj, koji je udio“.

Carigrad: sastajalište otmenog i bogatog svijeta — vožnje u lađi po Bosporu — noćni lokali — divne slike čarobnog Orijenta — itd.

Glavne uloge kreiraju najprominentniji njemački karakterni umjetnici: CONRAD VEIDT, HEINRICH GEORGE, GRIGORI CHMARA i TRUDE von MOLO

Film obiluje čarobnim orijentalnim plesovima, divnom glazbom i zanosnim melodijama.

D O L A Ž I ! Senzacionalni futuristički veletonfilm:

ZAMISLITE . . . GODINE 1980

Miljunsko djelo režisera Frank Bullera, koji zamišlja svijet, ljubav brak i život do 50 g. U gl. ul.: nastupa šiben. publici vrlo dobro poznati operetni pevač: JOHN GARRICH.

Slijedi zatim najveće iznenađenje o kojem smo toliko pisali

Naslavniji pjevač svijeta!

I D O L svih pet kontinenata:

Lawrence Tibbett

Član Metropolitan Opere New-York

NOVOST!

Hotel „Kosovo“ - Šibenik

Svake nedjelje i blagdana od 4 do 7 sati poslije podne u otmenoj velikoj sali

čajanka sa plesom SVIRA SALONSKI JAZZ-ORHESTAR

Ovime se pruža mogućnost šibenskom građanstvu, da u doba zime, svake nedjelje i blagdana, provede poslijepodne u ugodnoj zabavi i razonodi. Ovakovih popodnevni priredaba u Šibeniku dosada još nije bilo!

— MALI OGLASNIK —

Pozor trgovci! Perfektna samostalna sila za sve kancelarijske poslove bez obzira na struku, rutiniran bilancer, verziran Hrvat. talijan. dopisivanju, obavlja stručno reviziju knjigovodstva, sastavlja bilance, uvadja praktična knjigovodstva, poludnevno ili na satove. Honorar umjeren. Dopise kod tiskare E. Vitaliani i Sin.

KUPUJEM novogradnju od jednoga ili dva stana sa vrtom. Plaćam 150-200.000 Din. u gotovu. Za adresu obratiti se tiskari. Vitaliani

Motor-kotač marke B. S. A. u dobrom stanju prodaje se radi odlazka, povoljni platežni uslovi. Upitati se mehanička radiona Kordić.

Tri poslovne dvorane sa magazom na obali blizu perivoja iznajmlju se odmah.
SAMOSTAN sv. FRANE

Bolja soba izložena suncu, unajmljuje se. Obratiti se u tiskari E. Vitaliani.

Unajmljuju se dvije magaze, jedan dućan, velika konoba za vino, velika prostorija sa šesnaest kamenica za ulje, jedna štala, prostorije za skladište drva i ugljena i dvije prostorije za kancelariju, te dvorište sa prostorijama naročito prikladnim za garažu.
VESELA LENOCH-ŠUPUK
cesta Ante Šupuka 85.

„SLAVIJA“
TVORNICA SAPUNA
Braća Iljadica-Grbešić pok. Petra
ŠIBENIK

Proizvada za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli. Prodaje se svugdje.

domaća tvornica **CIPELA**
Tržić - Slovenija otvorila je svoju novu, najbogatije sortiranu, podružnicu u
ŠIBENIKU

Ulica Kralja Tomislava br. 118.
kod Zadrugne Gospodarske Banke
Molimo, da nas posjetite i uvjerićete se o najboljoj kvaliteti, izradbi i jeftinoći naših cipela.

UVELI SMO
stalno **PEDIKIRANJE - HIJIJENU NOGU.** Cijena 10 Din.

Rata

ŠIBENIK

Novo otvorena mliječarna
ZDRAVLJAK -- Mliječni buffet
u ŠIBENIKU

u ulici Kralja Tomislava br. 47. kod crkve sv. Jakova
preporuča svježe kravlje, punomasno mlijeko, sve vrsti vlastitih i inozemnih mliječnih proizvoda uz vrlo solidne cijene.
Vanjske narudžbe obavlja brzo i solidno.

Šibenska Okružna Banka D. D. Šibenik

Telefon br. 68. — Brzjavni: Krugobanka
Prima uloge na štednju na knjižice i po tekućem računu te ih ukamačuje najpovoljnije.
Vrši sve bankovne poslove uz najbolje uvjete
Robni odio — Telefon br. 9.

GRAĐANI I PUTNICI!

Svratite se kod **MARJANA**, gdje ćete uz izvrsno okrjepljujuće Zagrebačko bijelo i crno Pivo, naći u svako doba svakovrsnih gurmanskih delikatesa: guščih pasteta, svinjskih jezika, prvoklasnih hrenovka i kobasica, domaćih najfinijih sardina, na poseban način spremljenog svinjskog i govedeg paprikaša, praške šunke, raznovrsnog sira, Gavrilovićeve i „Zeppelin“ salame, te mnogih drugih specijaliteta a naročito uvijek svježeg užičkog kajmaka.
Dođite i okrijepite se!

ZAGREBAČKA PIVARA - Šibenik
Zagrebačka ulica.

Ovih dana izlazi
Šibenski

NARODNI KOLEDAR
za katolike i pravoslavne

sa poučnim i zabavnim štivom
za prestupnu godinu

1932

Vaso Čok i Jovo Paklar
— Šibenik (Dalmacija) —

Staklo za prozore, šuplje staklo, poculan, kuhinjsko posuđe, aluminijumsko, emajlirano, papirnata roba, mineralna voda, bonboni i t. d.

Vlastiti proizvod Crkvenih svjeća.

Stipe Zorić, vrtlar **Šibenik**
Poljana
Kralja Petra

Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima. Solidna izradba nadgrobni vijenaca, kao vjenčanih buketa.

Također uređuje parkove. CIJENE UMJERENE

Nikola Stošić - **Šibenik**

Zagrebačka ulica.
PEKARNA i TRGOVINA
mješovitom i suhomesnatom robom,
na malo i na veliko.

GRGO OLIVARI I DRUGOVI
građevno poduzeće
ŠIBENIK

Preuzimlje i izvršuje sve vrste građevinskih poslova najsolidnije i najkulantnije.
Obavlja sve spadajuće tehničke radove, projekte i t. d.

Najljepši dar za Božić i Novu Godinu!

DANTE-OVA

BOŽANSTVENA KOMEDIJA „PAKAO“
sa 76 ilustracija slavnoga Dorè-a, 364 strane formata 35/27 cent. Preveo prof. Stj. Buzolić. - Luksusno uvezano u zlato. Komad D. 100. Preko 10 komada fko. poštarine.
Na otplatu (D. 110) po Din 20. — mjesečno
Sa naručbom treba poslati prvi obrok (20 D. unapred)
Kod pošiljke zaračunava se pouzecom II. obrok i pošt.
Naručuje se kod Tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

K. EVANGELISTA
naslj. N. ROSSI, Šibenik

Skladište gvoždjarije na malo i veliko
te građevnog materijala.